

Ik word autonoom!

Het aantal autonomen in Nederland zit in de lift. Naar schatting gaat het al om tien- tot twintigduizend mensen. Maar kun je wel echt autonoom worden? En hoe doe je dat? Journalist Vincent Janssen probeerde zelf autonoom te worden en ondervond het aan den lijve.

DOOR **VINCENT JANSSEN** ILLUSTRATIES **DE LIMBURGER**

E

Echt beu ben ik onze samenleving niet. Maar ja, al die regels, hè. Steeds meer mensen hebben daar lak aan of ze onttrekken zich eraan. Omdat ze het niet met die regels eens zijn, omdat ze boos zijn op de

makers of omdat ze liever hun eigen regels bedenken. Dit allemaal onder de vlag van autonomie. Als autonoom zou je bijvoorbeeld geen rekeningen, boetes of belastingen meer hoeven te betalen. Sterker: je kunt geld toe krijgen. Dat klinkt aantrekkelijk, maar de weg naar autonomie is hobbelig. Mensen die 'm bewandelen komen talloze obstakels tegen. Echt autonoom zijn betekent dan ook veel meer dan alleen je boete niet betalen. Maar wat houdt het dan precies in? Ik doorloop negen stappen op weg naar autonomie om daarachter te

komen en leerde een hoop over onzekerheid, zeggenschap en juridische apekool.

Stap 1: Wakker worden

Autonomie is op de eerste plaats een terugtrekkende beweging: iemand vindt dat de wereld naar de filistijnen gaat en wil geen deel meer uitmaken van de reguliere samenleving. In autonome Facebook- en Telegramgroepen kom je erachter wat hen dwarszit. Die lijst blijkt lang. Klimaatverandering, vegans, transgenders, elektrische auto's, digitaal geld en windmolens – om maar een paar zaken te noemen. Oprech-

te zorgen over – vaak progressief – beleid worden hier afgewisseld met complottheorieën, over bijvoorbeeld *chemtrails*, mutanten, de energetische kracht van eieren of magie. Daarachter schuilt vaak de angst dat een geheime elite de wereld regeert. De oplossingen daarvoor zijn spiritualiteit, homeopathie of het verslaan van het 'partijkartel'. Wat veel volgers verbindt, is het gegeven dat ze 'wakker' zijn – niet te verwarren met *woke*. Dat betekent dat zij zich bewust zijn van die vermeende complotten. En autonomie biedt ze een ontsnappingsroute.

Stap 2: Hulp zoeken

Dat ontsnappen is niet eenvoudig. Van de websites die mensen moeten helpen om autonoom te worden, gaat het me duizelen van termen als 'Ultra Vires Company Law' of 'Levenskracht Energie'. Daarom schakel ik de hulp in van verschillende professionele autonomie-adviseurs. Daar zijn er een aantal van in Limburg, maar met hun naam willen ze niet in de krant. Reden: de mainstream media 'framen' erop los. Desondanks helpen consultants, documentarissen en talloze websites me op weg. De materie is complex. In een notendop: de overheid is een bedrijf, de premier de CEO. Nederland is een deelstaat van Duitsland, Duitsland is een staat van de VS. En die wordt geregeerd door onder andere de Britse kroon en de paus. Het heeft te maken met het zeemansrecht, de Rothschild's en de tien geboden. Het is allemaal met elkaar verbonden en komt erop neer dat ik als juridisch persoon eigendom ben van de rechtspersoon Nederland BV. En als juridisch persoon word ik verhandeld op de financiële markt, net als aandelen. Autonomen willen dat niet. Zij worden liever erkend als 'levend mens'. Pas dan gaan het middeleeuws gewoonterecht en de universele rechten van de mens gelden en kan de overheid je nergens meer toe dwingen, is de overtuiging. Want die 'dwang' wordt gezien als slavernij.

Stap 3: Geheimcode 7 aanvragen

Tot zover de theorie. Vanaf dit punt kun je grofweg twee kanten op: de autonome of de soevereine. Een autonoom behoudt nog iets van de 'juridische persoon', zodat hij nog gebruik kan maken van voorzieningen van de reguliere maatschappij – denk aan een rijbewijs of een uitkering. Een soeverein neemt juist afstand van alles wat met de overheid te maken heeft. Veel autonomen zoeken een balans tussen autonomie en soevereiniteit. Ik begin met afstand nemen van de overheid. Daarvoor moet ik mij daar eerst 'uitschrijven', luidt de tip. Een beroep doen op 'geheimcode 7' moet daarbij helpen: door een formeel verzoek in te dienen bij mijn gemeente kan ik mijn persoonsgegevens geheim verklaren. Nu ga ik voor het eerst mijn autonomie in de praktijk toetsen. Bij de gemeente Maastricht loop ik meteen tegen het eerste obstakel aan. Uitschrijven is namelijk niet mogelijk, verzekert de woordvoerder me. Althans, niet zolang ik in Nederland woon. En die geheimcode doet ook weinig voor me: mijn adres wordt weliswaar afgeschermd, maar het „blijft wel zichtbaar in de BRP” (Basisregistratie Personen, red.). Dus kunnen andere instanties mij nog steeds opzoeken in het register.

Stap 4: Afscheid nemen van de koning

Veel autonomen en soevereinen grijpen

daarom terug op de 'grote baas': de koning. Hij zou een verlengstuk van het Vaticaanse kerkrecht en directeur van Nederland BV zijn. Hem niet meer erkennen doe je door het schrijven van een brief. Sjablonen voor zo'n brief kun je kopen bij adviseurs. Sommige autonomen gaan verder en sturen ook post van instanties door naar de koning, vertelt de Rijksvoorlichtingsdienst (RVD), nadat ik mij wilde bedanken bij Willem-Alexander.

De woordvoerder bevestigt dat ze regelmatig „semi-juridische” brieven krijgen. „Briefschrijvers verklaren voornamelijk dat ze geen rechtspersoon zijn, maar 'een mens van vlees en bloed'." Het schrijven van zo'n brief verandert echter niets.

Stap 5: Democratie gedag zeggen

Soortgelijke brieven gaan richting de Kiesraad. Zo richten autonomen hun pijlen op de democratie zelf. Niet omdat ze ondemocratisch zijn, maar omdat het politiek stelsel 'niet te vertrouwen valt'. Hoe kan dat immers democratisch ►

Een fantasie wereld waar mensen met willekeurig bij elkaar gezochte rechts-systemen hun eigen juridische alternatief hebben gecreëerd.

Roland Pierik

zijn als de overheid een bedrijf is? Ook voor deze brief kun je een sjabloon kopen, maar ik besluit er zelf een op te stellen. De reactie van de Kiesraad is een lange uitleg van het stemrecht. Een standaardbrief, vertelt de woordvoerder, die de Kiesraad opgesteld heeft omdat hij inmiddels zoveel afmeldingen krijgt.

Uit de reactie blijkt meteen dat 'uitschrijven' hier geen zin heeft. Stemrecht is – zoals de naam al zegt – een recht. Dat krijg je automatisch. „Iedereen kan vervolgens zelf beslissen of hij van dit recht gebruikmaakt”, is de repliek.

Stap 6: Cashen

De autonoom maakt niet alleen een terugtrekkende beweging, hij probeert ook zaken te claimen. Zoals geld. Een belangrijke theorie onder autonomen is die van de zogeheten geboortetrust. Zie het als een pot die gevuld is met anderhalf miljoen euro – het bedrag dat een gemiddelde persoon in zijn leven kwijt is aan belasting.

De overheid handelt echter in die trusts terwijl ze ook nog belasting int, zo luidt de theorie. Dat is volgens autonomen oneerlijk en dus claimen zij deze geboortetrust. Met het geld hopen ze bijvoorbeeld belastingen, hypotheek of verzekeringen te kunnen betalen.

Eén probleem: „De geboortetrust bestaat niet”, vertelt een woordvoerder van de Belastingdienst als ik mijn anderhalf miljoen euro probeer te claimen. In de Telegram- en Facebookgroepen is het ook nog niemand gelukt de trust te claimen en wordt daar volop over gemopperd. Wel zijn er veel verhalen van mensen die via via gehoord hebben dat het iemand wel gelukt is.

Het werkelijke aantal zal eerder rond nul liggen. De Belastingdienst kan niets met de claims, terwijl zich volgens de woordvoerder van die organisatie al bijna negenduizend mensen gemeld hebben. De Hoge Raad van de Kinderen, een – niet-erkend – 'juridisch orgaan' voor autonomen, heeft de Belastingdienst al voor de rechter gedaagd. Die kon het verhaal van de autonomen echter niet volgen.

Stap 7: Vrijbriefje vragen

Er valt nog iets te claimen: onschendbaarheid. Dezelfde Hoge Raad van de Kinderen verkoopt bijvoorbeeld documenten die mijn autonomie zouden moeten verzegelen. Het belangrijkste document is het diplomatieke paspoort. Normaal gesproken is dat alleen weggelegd voor officiële diplomaten, uitgegeven door erkende staten. Maar bij verschillende webshops kun je voor een paar tientjes zo'n paspoort op de kop tikken.

Net als borden voor bij de voordeur waarop staat dat je huis een ambassade is. Ik koop zo'n 'diplomatiek paspoort'. Niet het duurste, maar eentje van drie tientjes. Daarmee zou ik overal moeten kunnen parkeren, me identificeren bij handhavers en zelfs handhavers een boete kunnen geven. Dat recht heb je vanwege je aura: volgens een oude wet ben je binnen een gebied van een armlengte om je heen onschendbaar; je bepaalt er je eigen regels en het paspoort bevestigt dat.

Ervaringen van anderen met dergelijke paspoorten beloven echter weinig goeds: ze worden geweigerd op vliegvelden of de politie accepteert ze niet. Bij mijn aanvraag van het eenvoudige paspoort krijg ik overigens nul op het rekest; ik moet fors bijbetalen, want het paspoort dat ik wilde blijkt alleen bedoeld voor 'bevriende coöperaties', die het document nog willen doorverkopen.

Stap 8: Je naam claimen

Het paspoort is dus niet aan mij besteed. Gelukkig sta ik op betere voet met de krant, want die kan ik gebruiken voor de voorlaatste stap: het claimen van mijn naam. Mijn achternaam Janssen is immers de naam die volgens autonomen in bezit is van de overheid.

Gebruikelijk is om er 'vdf' of 'van de familie' tussen te zetten. Dan weet iedereen dat ik mijn familienaam claim. Veel gebruikers op Telegram of Facebook hebben dit ook in hun naam staan. Claim ik mijn naam in de krant, dan heeft u zes weken om bezwaar te maken. Doet u dat niet, dan heet ik voortaan Vincent vdf Janssen.

Stap 9: Je status controleren

Na al deze stappen rest mij nog één ding: mijn juridische status controleren. Mijn verwachtingen zijn inmiddels naar beneden bijgesteld. Terecht, bevestigt rechtsfilosoof Roland Pierik, hoogleraar bij de Universiteit Maastricht, in niet mis te verstane termen: „Dit is een fantasiewereld, waar mensen met willekeurig bij elkaar gezochte rechtssystemen en interpretaties ervan hun eigen juridische alternatief hebben gecreëerd.” De reden waarom veel autonomen tegen zoveel obstakels aanlopen, is omdat veel uitgangspunten simpelweg niet kloppen, verklaart Pierik. Bijvoorbeeld dat de staat een bedrijf is. Die uitspraak is mede gebaseerd op de inschrijving van ministeries bij de Kamer van Koophandel. Logisch, zegt Pierik: „Ook de staat moet pennen kopen en privaatrechtelijke contracten afsluiten. Daar heb je zo'n inschrijving voor nodig. Dat betekent niet dat het publiekrecht plots niet meer geldt.” Mijn juridische situatie is volgens hem niets meer dan wensdenken. Een soort juridisch monster van Frankenstein, vol wetten die hier niet gelden. Zoals het gewoonterecht of het Vaticaan recht. „Het feit dat een huidige wet voorkomt uit een ander rechtssysteem betekent niet dat die hier relevant is. Waarom zouden we hier een Britse wet uit de middeleeuwen toepassen?” Het idee dat er 'geheime' wetten gelden, staat volgens de hoogleraar dan ook haaks op wat een rechtssysteem is: een set afspraken die we allemaal kennen en erkennen. De

hoogleraar schiet gaten in mijn verworven autonomie. Zelfs de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens uit 1948 heeft blijkbaar geen juridische status, aangezien dat louter een intentieverklaring is. En afstand nemen van de overheid? „Een land is nou eenmaal geen tennisvereniging. Je kunt je niet zomaar uitschrijven. Dat klinkt niet zo romantisch, maar het is wel de realiteit.”

Het achterliggende verhaal

Tegen die realiteit lopen veel autonomen aan. En dat is precies waar Pierik denkt dat het gevaarlijk wordt. „Zodra je aan kwetsbare mensen advies gaat verkopen of ze voor een paar honderd euro belooft dat ze onder schulden uit kunnen komen, maak je misbruik van ze.” Die kwetsbaarheid is onmiskenbaar aanwezig bij veel mensen die autonoom wensen te zijn. In de chatgroepen vragen mensen bijvoorbeeld ook hulp bij betalingsachterstanden of aanmaningen. Uiteindelijk is dit dan ook geen

verhaal over belastingontduikers of mensen die gratis bier willen. Dit is een verhaal over mensen die met hun rug tegen de muur staan. Die al het vertrouwen in instanties kwijt zijn en zoeken naar een alternatief. Bij de een is dat wantrouwen het gevolg van jarenlang aan het kortste eind trekken in de maatschappij; een situatie die voortkomt uit bijvoorbeeld schulden, werkloosheid of gezondheidsproblemen. Bij de ander heeft het een duidelijk startpunt, zoals de toeslagenaffaire, de afwikkeling van de aardbevingsschade of – in veel gevallen – de coronapandemie. Dat uitgerekend nu het aantal autonomen toeneemt is, afgaande op de duizenden berichten in de Telegram-groepen, geen toeval. De vaccinaties en lockdowns in coronatijd hebben littekens achtergelaten bij veel mensen in die groepen. De coronapandemie werd een desinformatiepandemie, die ook nog eens als een lopend vuurtje werd verspreid door technologieën als Telegram.

De autonomiebeweging is voor velen een strohalm om een gevoel van zelfbeschikking terug te krijgen, nadat ze zijn geschrokken van het machtsvertoon van overheden. Dat wantrouwen is nog groeiende. Zo hard dat de AIVD inmiddels waarschuwt voor 'anti-institutioneel extremisme'. Het bittere is echter dat autonoom of soeverein worden verdomd lastig is, zo niet

onmogelijk. Voor veel autonome groepen is dat de bevestiging dat instanties niet deugen en dat zij de weg naar autonomie expres bezaaien met obstakels.

Autonomie is geen einddoel, maar een proces of een strijd. En dat proces kan makkelijk leiden tot nog meer wantrouwen en nog meer boosheid. Vooral wanneer tijdens dat proces de aanmaningen binnenstromen, als de deurwaarder aanbelt of wanneer charlatans een slaatje slaan uit iemand in een kwetsbare situatie. Zo kan de weg naar autonomie juist de drang naar autonomie voeden. Een vicieuze cirkel die moeilijk te doorbreken valt.

REAGEREN?

vincent.janssen@delimburger.nl